

NARANCSLIGET BÖLCSŐDE
HELYI SZAKMAI PROGRAMJA

2019.

***„Nincs az életben nagyobb felelősség és nagyobb megtiszteltetés,
mint hogy felnevelhetjük a következő nemzedéket.”***

Dr. C. Everett Kopp

Fenntartó:	Narancsliget Alapítvány 2310. Szigetszentmiklós, Csépi út 186.
Intézmény neve:	Narancsliget Bölcsőde
Intézmény címe:	2310. Szigetszentmiklós, Narancs u.5.
Telefon:	06/20-977-6772
Programfelelős neve:	Kocsis Zsuzsanna bölcsődevezető
Érvényességi idő:	változtatásig illetve visszavonásig

TARTALOMJEGYZÉK

I.	Jogszabályi háttér	5
II.	NARANCSLIGET BÖLCSŐDE SZAKMAI PROGRAMJA	7
	Az intézmény típusa:	7
	Feladata:	7
	A Bölcsődék funkciója.....	7
	Ellátási területe.....	7
III.	ELLÁTANDÓ CÉLCSOPORTÉLLÁTANDÓ TERÜLET JELLEMZŐI.....	8
1.	A BÖLCSŐDE BEMUTATÁSA.....	8
2.	HITVALLÁSUNK	8
3.	A BÖLCSŐDEI NEVELÉS-GONDOZÁS CÉLJA.....	9
4.	A BÖLCSŐDE FELADATA.....	9
5.	A BÖLCSŐDEI ELLÁTÁS IGÉNYBEVÉTELÉNEK MÓDJJA	9
IV.	A BÖLCSŐDEI NEVELÉS-GONDOZÁS ALAPELVEI	10
1.	A családi nevelés elsődlegességének tisztelete.....	10
2.	A gyermeki személyiség tiszteletének elve	10
3.	A nevelés és gondozás egységének elve	10
4.	Az egyéni bánásmód elve	10
6.	A biztonság és a stabilitás elve	10
7.	Az aktivitás, az önállósulás segítésének elve.....	11
8.	Az egységes nevelő hatások elve.....	11
V.	A BÖLCSŐDEI NEVELÉS-GONDOZÁS FELADATAI	12
1.	Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása	12
2.	Az érzelmi fejlődés és a szocializáció segítése	12
3.	A megismerési folyamatok fejlődésének segítése.	13
VI.	A BÖLCSŐDEI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	13
1.	Kapcsolat a szülővel.....	13
2.	Beszoktatás (adaptáció)	14
3.	„Saját gondozónő” rendszer.....	16
4.	Gyermekcsoportok szervezése	16
5.	Napirend	16
6.	A bölcsőde kapcsolatai más intézményekkel	17
VII.	A BÖLCSŐDEI NEVELÉS-GONDOZÁS FŐBB HELYZETEI.....	18
1.	Gondozás	18

2.	Játék.....	19
3.	Vers, mese	19
4.	Mondóka, ének.....	19
5.	Alkotó tevékenységek	20
6.	Egyéb tevékenységek	21
7.	Mozgás	21
8.	Tanulás	21
VIII.	EGÉSZSÉGMEGŐRZÉS, MINT BÖLCSŐDEI FELADAT.....	22
	Levegőzés	22
	Egészség.....	22
	Élelmezés.....	22
	Az étkeztetés	22
	Gyermekfogászati prevenció.....	22
	Parajdi só fal és só homokozó	23
IX.	SZEMÉLYI ÉS TÁRGYI FELTÉTELEK	23
	Személyi feltételek	23
	Tárgyi feltételek.....	23
X.	A BÖLCSŐDE JÁTÉKKÉSZLETE.....	24
	Egészségügyi szempontból:.....	24
	Pedagógiai szempontból:	24
	Elhelyezés:.....	24
	Alapjátékok:.....	25
XI.	Ünnepeink, hagyományaink, programok	25
	Fürge talpak torna	25
	Zeneovi	26
	Szülőkkel közös családi programok	26
XII.	Dokumentáció	26
	Kisgyermeknevelők által vezetett dokumentáció	26
	Bölcsődevezető által vezetett dokumentációk	27
	Bölcsődeorvos által vezetett nyilvántartások, dokumentumok.....	28
	Panaszkezelés	28
	Az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok	28

I. Jogszabályi háttér

- ENSZ Emberi jogok nyilatkozata
- 1991. évi LXIV törvény ENSZ Egyezmény a gyermekek jogairól
- 1993. évi III. törvény: a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról
- 1997. évi XXXI törvény: A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet: a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények valamint személyek szakmai feladatairól és működési feltételeiről
- 328/2011. (XII. 29.) Korm. Rendelet: a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról
- 369/2013. (X.24.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről
- 235/1997. (XII. 17.) Korm. rendelet a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról
- 9/2000. (VIII.4.) SzCsM rendelet: a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról
- 8/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartása
- 2011.évi CXCV. tv. A nemzeti köznevelésről
- Módszertani levél: A bölcsődei nevelés- gondozás szakmai szabályai, 2012.

Az 1997.évi XXXI. Gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló törvény a gyermeki és szülői jogok és kötelezettségek mellett tárgyalja a gyermekek védelmének rendszerén belül a bölcsődék helyét, szerepét és feladatait.

42.§ (1) a bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény.

Ha a gyermek a 3. életévét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. életvének betöltését követő augusztus 31.-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.

A bölcsődében a Gyermekvédelmi törvény alapján:

139.§. A személyes gondoskodásban részesülő személyekről az ellátó személy vagy intézmény vezetője nyilvántartást vezet. A nyilvántartás tartalmazza

- a) 138.§ (1) (2) bekezdésében meghatározott adatokat,
- b) az ellátás igénybevételének és megszűnésének időpontját,
- c) az étkezési térítési díj fizetési kötelezettség teljesítésére, elmaradására, behajtására, illetve elévülésére vonatkozó adatokat.

II. NARANCSLIGET BÖLCSŐDE SZAKMAI PROGRAMJA

Az intézmény típusa:

Napos bölcsőde, gyermekjóléti alapellátást biztosító intézmény.

Feladata:

A gyermek testi és pszichés szükségleteinek kielégítésére, a fejlődés elősegítésére szolgál. A családban nevelkedő – 1-4 éves korú – gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését végző intézmény. Magas színvonalú gondozó-nevelő munka az ellátottak számára. A csoportban szakképzett csecsemő-és kisgyermeknevelők foglalkoznak a gyerekekkel. A Szakmai Programunk a Módszertani Levél és a Minimál higiéniai Előírások Segédanyagának felhasználásával készült. A mentálhigiénés szempontból fejlett 3. életévüket betöltött gyermekek bölcsődénkből a tárgyév szeptemberétől átkerülnek az óvodai kiscsoportokba.

A Bölcsődék funkciója

A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás része. Esetünkben a családban nevelkedő – 1- maximum 4 éves korú – gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését végző intézmény. Ha a gyermek a 3. évét betöltötte, a bölcsőde gondozási-nevelési év végéig maradhat a bölcsődében. Amennyiben még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. életévének betöltését követő augusztus 31-ig tovább gondozható a bölcsődében.

Intézményünk biztosítani tudja a sajátos nevelési igényű gyermekek ellátását is a nem sajátos nevelési igényű gyermekekkel közös csoportban.

A bölcsőde az alapellátáson túl szolgáltatásként: gyermeknevelési tanácsadással, időszakos gyermekfelügyelettel, játszócsoport, gyermekhotel működtetésével, házi gyermekfelügyelet és gondozás biztosításával, játék-és eszközkölcsonzással, gyermekétkeztetéssel is segítheti a családokat. Bölcsődébe felvehető: minden olyan kisgyermek, akinek szülei valamilyen ok miatt nem tudják biztosítani a napközbeni gondozását.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, ill. a 15/1998. évi (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről kiemeli olyan kisgyermek – szociális vagy egyéb ok miatt – felvételi lehetőségét, (elsődlegességét) akinek egészséges fejlődése érdekében szükséges a bölcsődei gondozás, nevelés.

Ellátási területe

Pest megye és Budapest

III. ELLÁTANDÓ CÉLCSOPORTÉSELLÁTANDÓ TERÜLET JELLEMZŐI

1. A BÖLCSŐDE BEMUTATÁSA

Szigetszentmiklós a főváros agglomerációs övezetében, Budapest központjától 20 km távolságra, a 48 km hosszú, 257 km² területű Csepel-szigeten helyezkedik el. Északról a főváros XXI. kerület Csepel, kelet felől a Ráckevei-Dunaág, észak-nyugat felől Halásztelek, délnyugatról Tököl, délről pedig Szigethalom határolja. Az idegenforgalmi és turisztikai élet fellendülése jellemző a városra. Szigetszentmiklósnak ma is nagy vonzereje a Ráckevei (Soroksári) - Duna. Szigetszentmiklós a Csepel-szigeti kistérség meghatározó városa lett, ez bizonyítja az is, hogy 2013. január 1-től városunk járási központ lett.

A Narancsliget Bölcsőde Szigetszentmiklós központjához közel, a kertvárosi részben (Bucka) épült, kifejezetten bölcsődei és óvodai gondozás céljából. A férőhelyek száma: 54 fő (2 gondozási egységben, azaz 4 csoportban).

A Narancs utcai intézményünk exkluzív színvonalon kialakított 360 m² alapterületű épületben található, melyet nagy méretű udvar vesz körül (1363 m²). A terület ápolt, gyepesített felülettel, EU biztonsági előírásoknak és szabványoknak megfelelő játszótérrel, árnyas fákkal illetve egy viacolor burkolatú játszótérrel egészül ki, melyre egy 60 m²-es árnyékolót építettünk. Az épület a legmodernebb fűtési rendszerrel ellátott, a csoportszobák pedig beépített légkondicionáló berendezéssel felszereltek. Gyermekszobáink méretének kialakításakor figyelembe vettük a gyermekenkénti 3 m²-t, így a csoportszobák 14 illetve 12 fős létszámra alkalmasak, világos, napos, bútorzatuk balesetmentes, a gyermekek fejlettségének megfelelően vannak kialakítva. Padlózatuk könnyen tisztán tartható burkolat. A szobákban só falak lettek kialakítva, egészség megőrzés céljából.

2. HITVALLÁSUNK

A Narancsliget Bölcsőde minden dolgozója meggyőződéssel vallja, hogy a nyugodt, szeretetteljes, derűs és vidám környezetben felnövő gyerekekből lesznek kiegyensúlyozott, aktív és sikeres felnőttek. Ezt a légkört nevelőink, a legteljesebb odafigyeléssel, szeretettel, szaktudással, játékos és örömteli hangulat kialakításával valósítják meg.

3. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS-GONDOZÁS CÉLJA

A családban nevelkedő kisgyermek számára a családi nevelést segítve, napközbeni ellátás keretében a gyermek fizikai- és érzelmi biztonságának és jóllétének megteremtésével, feltétel nélküli szeretettel és elfogadással, a gyermek nemzetiségi / etnikai hovatartozásának tiszteletben tartásával, identitásának erősítésével kompetenciájának figyelembevételével, tapasztalatszerzési lehetőség biztosításával, viselkedési minták nyújtásával elősegíteni a harmonikus fejlődést.

A hátrányos helyzetű, a szegény és a periférián élő családok gyermekei esetében a hátrányoknak és következményeiknek enyhítésére törekvés, szükség esetén más intézményekkel, szervezetekkel, szakemberekkel együttműködve. A valamilyen kisebbséghez tartozó gyermekek esetében fontos a nemzetiségi/etnikai hovatartozás tiszteletben tartása, az identitástudat kialakulásának segítése. A csoportban gondozható, nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek esetében pedig, minél fiatalabb életkortól kezdve a gondozásba ágyazott fejlesztés formájában segíteni a rehabilitációt és a rehabilitációt. Mindezek segítik az egyenlő esélyekhez jutást, a társadalmi beilleszkedést.

4. A BÖLCSŐDE FELADATA

A bölcsődébe jelentkező gyermekek testi és pszichés szükségleteinek kielégítése, a fejlődés elősegítése. A családban nevelkedő 1-3 éves korú, gyermekek napközbeni ellátása, szakszerű gondozása és nevelése a minőségpolitikai célok és a gondozási-nevelési elvek maximális alkalmazásával. Amennyiben a gyermek még nem érett az óvodai nevelésre, szülők kérésére és a szakemberek (orvos, szaktanácsadó, bölcsődevezető, gyógypedagógus) javaslata alapján a gyermekek 4. életévének betöltését követő augusztus 31-ig tovább gondozható a bölcsődében.

5. A BÖLCSŐDEI ELLÁTÁS IGÉNYBEVÉTELÉNEK MÓDJA

Az intézményünkben 54 bölcsődei férőhely van. Érdeklődés esetén, telefonon történő bejelentkezés majd az intézményünkben történő személyes találkozás után a megüresedett helyekre a jelentkezés sorrendjében tudunk gyerekeket felvenni.

Bölcsődébe felvehető: minden olyan kisgyermek, akinek szülei, nevelői, gondozói valamilyen ok miatt nem tudják biztosítani a napközbeni ellátást.

IV. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS-GONDOZÁS ALAPELVEI

1. A családi nevelés elsődlegességének tisztelete

2. A gyermeki személyiség tiszteletének elve.

3. A nevelés és gondozás egységének elve

A nevelés és a gondozás elválaszthatatlan egységet alkotnak. A nevelés tágabb, a gondozás szűkebb fogalom: a gondozás minden helyzetében nevelés is folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei azonban nem korlátozódnak a gondozási helyzetekre.

4. Az egyéni bánásmód elve

A gyermek fejlődéséhez alapvető feltétel a felnőtt őszinte érdeklődése, figyelme, megbecsülése, a kompetenciájának elismerésén alapuló választási lehetőség biztosítása az egyes élethelyzetekben, a pozitív megnyilvánulások támogatása, megerősítése, elismerése. A kisgyermeknevelő meleg, szeretetteljes odafordulással, a megfelelő környezet kialakításával, a gyermek életkori- és egyéni sajátosságait, fejlettségét, pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, hangulatát figyelembe véve segíti a gyermek fejlődését. Fontos, hogy a bölcsődébe járó gyermekek mindegyike folyamatosan érezze a róla gondoskodó felnőtt elfogadását akkor is, ha lassabban fejlődik, akkor is, ha esetleg több területen jelentős eltérést mutat az átlagos fejlődéstől, ha sajátos nevelési igényű, ha viselkedése bizonyos esetekben különbözik a megszokottól, emiatt nehezebben kezelhető. A kisgyermeknevelő elfogadja, tiszteletben tartja a gyermek vallási, nemzetiségi/etnikai, kulturális ... stb. hovatartozását, és a lehetőségek szerint segíti az identitástudat kialakulását és fejlődését, segíti a saját és a más kultúra és hagyományok megismerését és tiszteletben tartását.

6. A biztonság és a stabilitás elve

A gyermek személyi- és tárgyi környezetének állandósága („saját” gondozónő-rendszer, felmenőrendszer, csoport- és helyállandóság) növeli az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához. A napirend folyamatosságából, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből fakadó ismétlődések tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események sorában, növelik a gyermek biztonságérzetét. A gyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új megismerését, a szokások kialakulását. A

biztonság nyújtása természetesen magában foglalja a fizikai és a pszichikai erőszak minden formájától való védelmet is.

7. Az aktivitás, az önállóság segítésének elve

A gyermek ösztönzése, megnyilvánulásainak elismerő, támogató, az igényekhez igazodó segítése, az önállóság és az aktivitás tevékenység-specifikusságának, fizikai és pszichés állapottól függésének elfogadása, a gyermek felé irányuló szeretet, elfogadás és empátia fokozzák az aktivitást és az önállóság iránti vágyat. A biztonságos és tevékenységre motiváló személyi és tárgyi környezet megteremtése, a próbálkozásokhoz elegendő idő biztosítása, a gyermek meghallgatása, véleményének figyelembevétele, a kompetenciájának megfelelő mértékű döntési lehetőség biztosítása a bölcsődei nevelés-gondozás egyik kiemelt feladata. A gondozónő az élményszerzés lehetőségének biztosításával, saját példamutatásával, az egyes élethelyzeteknek a gyermek számára átláthatóvá, befogadhatóvá, kezelhetővé tételével, a tapasztalatok feldolgozásának segítségével, az egyes viselkedésformákkal való próbálkozások bátorításával segíti a tanulást.

8. Az egységes nevelő hatások elve

A nevelés értékközvetítés és értékteremtés egyben. Eredményessége érdekében fontos, hogy a gyermekkel foglalkozó felnőttek – a közöttük lévő személyiségbeli különbözőségek tiszteletben tartásával – a gyermek elfogadásában, a kompetenciájának és pillanatnyi szükségleteinek megfelelő fizikai és érzelmi biztonság és szeretetteljes gondoskodás nyújtásában, öntevékenységének biztosításában egyetértsenek, az alapvető értékek, erkölcsi normák és célok tekintetében nézeteiket egyeztessék, nevelői gyakorlatukat egymáshoz közelítsék.

V. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS-GONDOZÁS FELADATAI

1. Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

- a harmonikus testi és lelki fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése
- a fejlődés támogatása
- a primer szükségletek egyéni igények szerinti kielégítése
- egészségvédelem, egészségnevelés, a környezethez való alkalmazkodás és az alapvető kultúrhigiénés szokások kialakulásának segítése (a testi-lelki harmónia kialakulását és megőrzését segítő napirend – ezen belül: étkezés, mosakodás, öltözködés, alvás, szobatisztaságra nevelés, pihenés, levegőzés, játék, mozgás)
- szükség esetén speciális szakember bevonásával prevenciós és korrekciós feladatok ellátása.

2. Az érzelmi fejlődés és a szocializáció segítése

- derűs légkör biztosítása, a bölcsődébe kerüléssel járó nehézségek lehetőség szerinti megelőzése, ill. csökkentése, a gyermekek segítése az esetlegesen átélt nehézségeik feldolgozásában
- a kisgyermeknevelő-gyermek között szeretetteljes, érzelmi biztonságot jelentő kapcsolat kialakulásának segítése
- az egyéni szükségletek kielégítése a csoportban élés helyzetében, az „éntudat” egészséges fejlődésének segítése
- a bizalmon és elfogadáson alapuló társas kapcsolatok alakulásának, az együttélés szabályai elfogadásának
- a másik iránti nyitottság, empátia és tolerancia fejlődésének segítése
- lehetőségteremtés a kisgyermeknevelővel és/vagy a társakkal közös élmények szerzésére az én érvényesítés és a tolerancia egyensúlyának irányába befolyásolva a gyermek fejlődését

- a kommunikatív képességek fejlődésének segítése a kommunikációs kedv felébresztésével és fenntartásával (meghallgatás, figyelem, kérdések megválaszolása)
- a szocializációs problémával küzdő, lassabban fejlődő gyermekek nevelése-gondozása speciális többlet-törődéssel, szükség esetén más szakemberek bevonásával.

3. A megismerési folyamatok fejlődésének segítése.

- az érdeklődés kialakulásának, fennmaradásának, erősödésének, az érdeklődési kör bővülésének segítése
- a gyermek életkorának, érdeklődésének megfelelő tevékenységek lehetőségének biztosítása
- a gyermek igényeihez igazodó közös tevékenység során élmények, viselkedési és helyzetmegoldási minták nyújtása
- az önálló aktivitás és a kreativitás támogatása
- az önálló véleményalkotásra, a döntésre, a választásra való képessé válás segítése
- ismeretnyújtás, a tájékozódásnak, a tapasztalatok és élmények feldolgozásának segítése
- a gyermek tevékenységének támogató-bátorító odafigyeléssel kísérése, megerősítése, az önkifejezés lehetőségeinek megteremtése az egyes helyzetekben

VI. A BÖLCSŐDEI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

1. Kapcsolat a szülőkkel

A szülőkkel való együttműködés a kisgyermeknevelő munkájának fontos része.

A szülők és a bölcsőde folyamatosan, kölcsönösen tájékoztatják egymást a gyermek fejlődéséről; ez alapvető fontosságú a személyre szóló bölcsődei gondozás-nevelés kialakításában, és a családokat is segíti gyermekük nevelésében.

A tájékoztatás mindig őszinte, hiteles, személyes hangvételű (de nem bizalmaskodó), etikai szempontból megfelelő, az érintettek személyiségi jogait tiszteletben tartó. A bölcsődei nevelés, gondozás a családi nevelés kiegészítőjeként, a családdal együttműködve szolgálja mindazt, ami a kisgyermek fejlődéséhez szükséges. A kettős nevelés veszélyének elkerülése érdekében is jó, ha a gondozónő és a szülők kölcsönösen együtt tudnak működni.

Ennek az együttműködésnek a formái a következők:

- családlátogatás

A család meglátogatása a beszoktatás megkezdése előtt nagymértékben segítheti a gyermek beilleszkedését és beszokását, valamint eredményesebbé teszi az együttműködést. Az első látogatás célja elsősorban a tájékozódás, valamint ismerkedés a gyermek otthonával és szüleivel. Ez jó alkalmat teremt arra, hogy a gondozónő a gyermeket saját, megszokott családi környezetében lássa, kicsit megismerje a gyermek szokásait, szüleikhez fűződő kapcsolatát, illetve a családi hátteret. Képet kap a gyermek fejlettségéről, családban elfoglalt helyéről, és megkönnyíti számára a szülővel való későbbi együttműködést. A családlátogatásnak feszültségoldó hatása is van. naponta folyamatos tájékoztatás (beszélgetés érkezéskor, hazamenetelkor)

- üzenő füzet
- faliújság, hirdetőtábla
- írásos tájékoztatás, napló
- szülői értekezletek (évente kétszer: szeptember-február)
- egyéni beszélgetések időpont egyeztetés után (fogadóórák)
- nyílt napok (családi nap)
- szervezett programok

2. Beszoktatás (adaptáció)

A gyerekek koruktól, egyéniségüktől, szülőkhöz fűződő kapcsolatuktól függően más-más mértékben reagálnak a bölcsődei körülményekre. Minden gyermeket megvisel az édesanyjától való elszakadás, éppen ezért nem mindegy, hogyan történik a beszoktatás.

A szülővel történő beszoktatás lépései, előnyei

A szülővel történő beszoktatás megkönnyíti a gyermeknek az átmenetet a családból a bölcsődébe. Ez a módszer a családdal való együttműködést helyezi előtérbe. A kisgyermeknek biztonságot ad az anya vagy az apa jelenléte és így könnyebben tud kapcsolatot teremteni a kisgyermeknevelővel is.

Ha a gyerekek fokozatosan töltenek egyre több időt a bölcsődében, fokozatosan alkalmazkodik az új környezetéhez (első nap 1 órát, második nap 2 órát és így tovább) jelentősen

csökkenhetnek a negatív viselkedésbeli megnyilvánulások (sírás, toporzékolás, tiltakozás, nem akar elaludni, nem fogad el ételt - italt stb.)

Az anya/szülő jelenléte tehát a beszoktatásnál, rövidíti a heves reakciókat a gyermek részéről és eltolódhat az első megbetegedés ideje is. Ez a módszer az anyának is segítséget ad azáltal, hogy jobban megismeri a bölcsőde életét, a napirendet és a kisgyermeknevelő munkáját is megkönnyíti, hogy látja a gyermek és a szülő közti kapcsolatot, bánásmódot.

A szülővel történő beszoktatás feltételei:

- A bölcsődevezető és a kisgyermeknevelő teremtsen meg a megfelelő feltételeket a szülővel történő beszoktatáshoz. Beszéljék meg a szülővel a beszoktatás pontos idejét, menetét.
- Szükség van a szülő részéről az együttműködésre és a módszer elfogadására
- Beszoktatási terv készítése a csoporton belül dolgozó kisgyermeknevelőknek, hogy összehangolhassák a beszoktatások sorrendjét
- Egy kisgyermeknevelőhöz egy időben csak egy gyermek jöjjön beszoktatásra
- „saját gondozónő rendszer” alkalmazása
- A beszoktatás időtartama legalább 2 hét legyen

Az első héten az anya a gyermekével valamennyi gondozási műveletet elvégzi, miközben a gondozónő megfigyeli ezeket.

A második héten már az anya /szülő/ állandó jelenléte fokozatosan megszűnik, és napról napra több időt tölt a gyermek a szülő nélkül a bölcsődében. Az alvás jelenti a beszoktatás alatt a legnagyobb nehézséget, ezért kérjük a szülőt, hogy 12:30 órakor elérhető legyen, amennyiben nem járunk azonnali sikerrel az altatás terén.

- A kisgyermeknevelő dokumentálja a beszoktatás menetét
- Beszoktatás után lehetőséget kell biztosítani a felmerülő kérdések, tapasztalatok problémák megbeszélésére szülőcsoport/egyéni tanácsadás keretében.

3. „Saját gondozónő”rendszer

A „saját gondozónő”rendszer a személyi állandóság elvén nyugszik. A csoport gyermekeinek egy része (5 gyermek) tartozik egy kisgyermeknevelőhöz. A nevelés-gondozás mellett ő kíséri figyelemmel a gyermek fejlődését, vezeti a feljegyzéseket, törzslapját, naplóját, ő tartja számon az újabb fejlődési állomásokat.

A „saját gondozónő” szoktatja be a gyermeket a bölcsődébe, és a bölcsődébe járás egész időtartama alatt ő a gondozónője (felmenőrendszer). Az ún. ölelkezési időben – az az időszak, amikor mindegyik kisgyermeknevelő a csoportban van – idejét elsősorban a „saját” gyermekei gondozására, nevelésére fordítja.

A „saját gondozónő”-rendszerben több figyelem jut minden gyermekre, számon lehet tartani a gyermekek egyéni igényeit, problémáit, szokásait, elsősorban a „saját” gondozónő segíti át őket a bölcsődei élet során adódó nehézségeken.

4. Gyermekcsoportok szervezése

A bölcsődei gyermekcsoport létszámát jogszabály határozza meg. Az egyik csoportunkban 2 év feletti gyermekek vannak, itt a létszám 14 fő, míg a másik csoportunkban 2 év alatti gyermekek vannak, itt a létszám 12 fő. A gyermekek által használt csoportszobák tágasak, világosak, hozzájuk kapcsolódik az öltöző és a fürdőszoba (mosdó-pelenkázó).

5. Napirend

A jól szervezett, folyamatos és rugalmas napirend a gyermekek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt, folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósítását kívánja biztosítani, megteremtve a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és az önállósodás lehetőségét. A napirenden belül az egyes gyermek igényeit úgy kell kielégíteni, hogy közben a csoport életében is áttekinthető rendszer legyen, a gyermekek tájékozódhassanak a várható eseményekről, kiiktatódjon a felesleges várakozási idő. Ez egyben a csoport belső nyugalalmát is biztosítja. A napirendünk függ a gyermekcsoport életkori összetételétől, fejlettségétől, szükségleteitől, de befolyásolják azt az évszakok, az időjárás, a csoportlétszám és egyéb

tényezők (pl: bölcsőde nyitása, zárása, stb.) is. Kialakításának további feltételei a személyi állandóság (saját gondozó-rendszer) a tárgyi feltételek, a jó munkaszervezés, a kisegítő személyzet összehangolt munkája, a gyermek, otthoni életének életritmusának lehetőség szerinti figyelembe vétele. A kisgyermeknevelőink munkarendje a gyermekek napirendjének alapján készült el.

6.A bölcsőde kapcsolatai más intézményekkel

A bölcsőde kötelessége együttműködni:

- a.) gyermekjóléti szolgálattal;
- b.) gyermekvédelmi feladatokat ellátó más személyekkel, intézményekkel, hatóságokkal;
- c.) ha szükséges, önkormányzatnál pénzügyi ellátások kezdeményezése;
- d.) a gondozási év kezdésekor a szülőket tájékoztatni kell a helyi Gyermekvédelmi felelős személyéről és elérhetőségéről.

Az intézményben közzé kell tenni:

- gyermekjóléti szolgálat
- védőnői szolgálat
- gyermekek átmeneti otthona telefonszámát

Bölcsődénk kapcsolatot tart fent a Bölcsődei Dolgozók Demokratikus Szakszervezetével, a Magyar Bölcsődék Egyesületével, a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal valamint a védőnői és gyermekorvosi hálózattal.

Bölcsődénk és az óvodánk közötti kapcsolat a szoros együttműködésen alapul. A kisgyermeknevelők jó kapcsolatban vannak az óvodapedagógusokkal, kölcsönösen ismerik egymás munkáját, célját, ami azért fontos, mert így megkönnyítjük és zökkenőmentessé tesszük a gyermekek számára az óvodába kerülést.

VII. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS-GONDOZÁS FŐBB HELYZETEI

A nevelés-gondozás valamennyi helyzetének célja a gyermek testi-lelki harmóniájának elősegítése, melyhez hozzátartozik a személyi- és tárgyi környezettel való harmónia is, ezért a nevelés-gondozás valamennyi helyzetében lehetőséget kell biztosítani a kisgyermek számára ahhoz, hogy érdeklődésének, pillanatnyi pszichés szükségleteinek megfelelően ismerkedhessen személyi- és tárgyi környezetével úgy, hogy viselkedési mintát és segítséget kapjon optimális és sokoldalú fejlődéséhez és szocializációjához. A gondozás (testi szükségletek kielégítése) és a játék a bölcsődei élet egyenrangúan fontos helyzetei, melyekben lényeges a gyermek szabad aktivitás iránti igényének és kompetencia érzésének erősítése.

A bölcsődei élet legyen élvezetes, részvételre motiváló és kielégítő tanulási élményeket biztosító, társas közegben zajló, interakciót ösztönző. A gyermekek számára biztosítani kell, hogy koruknak és fejlettségüknek megfelelően vegyenek részt az egyes élethelyzetek, tevékenységek előkészítésében. Kiválasztásában, alakításában.

Valamennyi tevékenység, élethelyzet alakításának módszertani alapja a gyermek pozitív önértékelésének erősítése és a különböző faji, kulturális, vallási, nyelvi, nemi valamint fizikai és mentális képességbeli különbségek tiszteletének kialakítása.

1. Gondozás

Belsőleges interakciós helyzet gondozónő és gyermek között, melynek elsődleges célja a gyermek testi szükségleteinek kielégítése. A személyes és a szociális kompetencia kialakulásának egyik feltétele, hogy a gyermek csecsemőkortól kezdve aktívan vehessen részt a gondozási helyzetekben, lehetősége legyen úgy próbálkozni, hogy közben érzi a gondozónő figyelmét, biztatását, támogató segítségét. Sikeres próbálkozásait a felnőtt megerősítéssel, dicsérrel jutalmazza (ez növeli az együttműködési kedvet), a sikertelenségért viszont nem jár elmarasztalás. Lényeges az elegendő idő biztosítása, mivel az egyes mozzanatok megtanulása hosszú gyakorlást igényel. A felnőttel való kommunikáció érzelmi töltése, a gondozónőnek a gyermekről adott jelzései kihatnak az önelfogadásra, a személyiség egészséges alakulására. A gondozás jelentős mértékben befolyásolja a szokáskialakítást és az önállósodást.

2. Játék

A gyermekek legfontosabb tevékenysége a játék, ezáltal ismerik meg önmagukat, társaikat és a világot. A kisgyermek játéka spontán, belső késztetésből eredő, örömteli tevékenység, melyet önmaga szabályoz. A játék a tapasztalatszerzés formája, a valósággal való kísérletezés jellemzi. A játék segíti a testi, értelmi, érzelmi és szociális fejlődésüket, miközben fejlődik a mozgásuk is. A kisgyermeknevelő feladata, hogy a játék feltételeit megteremtse, pl. megfelelő eszközök, hangulat, elegendő idő, hely biztosításával. Az a jó, ha a gyermekek igényeinek és a helyzetnek megfelelően kezdeményez, vállal szerepet a játékban, ill. kreativitásával, ötleteivel színesíti annak tartalmát. A játék legyen örömforrás a gyermekek számára.

Minden egyes korosztálynak más és más igényei vannak. Vannak „alap” játékok, melyek korcsoporttól függetlenül megtalálhatók a szobákban pl. játszókendők, plüssfigurák, labda, babák, mesekönyvek, építőjátékok, mozgásfejlesztő játékok.

3. Vers, mese

A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi-, értelmi- (ezen belül beszéd, gondolkodás, emlékezet és képzelet) és szociális fejlődésére. A gyermek utánzás révén tanul, utánozza a verset mondó felnőttet, átéli a meseszereplők érzelmeit, gondolatait, viselkedését és belső állapotát. A versnek elsősorban a ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat az érzelmeken keresztül a személyiségre. A verselés, mesélés, képeskönyv-nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így a kisgyermek számára alapvető érzelmi biztonság egyszerre feltétel és eredmény. A gyermek olyan tapasztalatokra, ismeretekre tesz szert, amelyeknek megszerzésére más helyzetekben nincs lehetősége. Fejlődik emberismerete, a főhőssel való azonosulás fejleszti empátiáját, gazdagodik szókincse.

4. Mondóka, ének

Az ének-zene, mondókázás módszertani elvei, szerepe a bölcsődei nevelésben:

A bölcsődei zenei nevelésnek az a célja, hogy felkeltsük a gyerekek érdeklődését az éneklés iránt. Figyeljék a környezet zörejeit, hangszíneit ez által jobban tudjanak tájékozódni a

külvilágban. Jó, ha az éneklés jó kedvet teremt, utánzásra ösztönzi a gyereket, spontán énekel, dúdolgat játék közben.

Az **éneklés** a gyermekre kedvezően hat, nyugalmat és örömet ad, így a zenei nevelés meghatározó lehet a gyermek egészséges fejlődésében, valamint a helyes kiejtést is fejleszti (anyanyelvi nevelés).

- A bölcsődei zenei anyag egyszerű, a korcsoportnak megfelelő
- az éneklés csak néhány gyerekhez szóljon, hogy a csoport többi tagjának figyelmét ne vonjuk el a játéktól, egyéb tevékenységtől
- a gyermek részvétele önkéntes
- az éneklés halk legyen, a szervezett éneklés még nem ennek a korosztálynak való
- a játék és énekelgetés fejleszti a gyermek képzeletét, ezért célszerű az éneklést a játék helyzetbe illeszteni. Gondozási műveletek közben elvonja a figyelmet.
- a többszöri rövid énekelgetés hatásos, addig énekelhetjük ismételten a dalokat, míg a gyermeket ez érdekli, kéri.
- fontosak a zörejek: éppen ezért jó, ha a kisgyermeknevelő adott körülmények között felhívja a gyerekek figyelmét a természet zörejeire (pl.: eső, szélzúgás, madárcsicsergés)

A mondóka nem más, mint egy rövid, tömör, elmondásra szolgáló, erőteljesen ritmizált verses szöveg. Kodály szerint a gyermekmondóka a gyermekdal dallamtalan oldalhajtsága. A legtöbbször mozgással kísért, és ritmusos.

5. Alkotó tevékenységek

Amikor a gyermek a játék eszközeit pl. a gyurmát, építőkockát, papírt stb. arra használja, hogy valamit alkosson belőlük, konstruáló, azaz alkotó játékot játszik. Konstruáló játékok közé tartoznak: az építő játékok (fakockával, műanyag építővel, Legóval, Duplóval stb.), az összerakó játékok (kirakó) a homoképítmények, homokfigurák készítése, művészeti tevékenységek (rajzolás, festés, gyurmázás). A konstruáló játék öröme tehát az alkotás, a létrehozás öröme, a kompetencia átélése.

A hangsúly magán a tevékenykedésen van, vagyis a folyamat fontosabb, mint a teljesítmény. A gyerekeket sokkal jobban érdekli az, amit éppen csinálnak, mint az, hogy miként lesz abból valami. A kisgyermeknevelőnek tehát szintén a folyamatra kell figyelni, és az a jó, ha a gyermek erőfeszítését, tevékenykedését nézi, nem pedig a végeredményt.

6. Egyéb tevékenységek

Ezek a tevékenységek valamilyen élethelyzet közös előkészítéséhez és megoldásához, az egymásról és a környezet szépségéről való gondoskodáshoz kapcsolódnak (pl. viráglocsolás, gyümölcsnap előkészítése, stb.). Az öröm forrásai az együttesség, a közös munkálkodás és a tevékenység fontosságának, hasznosságának átélése. A gyermekek bármikor bekapcsolódhatnak, és bármikor kiléphetnek, az önkéntesség nagyon fontos, a tevékenykedés nem lehet feladat. A helyzetek lényeges tanulási lehetősége az egymásra épülő elemekből álló műveletsorhoz igazodással próbálkozás, az együttműködés és a feladatok megosztása. Az egyes tevékenységek fejlesztik az ízlést, a hétköznapi élet esztétikumára iránti igényességet, a mások felé fordulást, mások igényeinek figyelembe vételét és az empátiát.

7. Mozgás

A kisgyerekek mozgásigénye rendkívül nagy. A kisgyermeknevelőknek a napirend helyes megszervezésével lehetőséget kell nyújtania arra, hogy évszaktól és időjárástól függően a gyermekek minél több időt tölthessenek a szabad levegőn. A nagymozgásos játékokra a szabadban, udvaron, tornateremben, több lehetőség adott, mint szobában, ezért az udvaron biztosítani kell a gyermekek számára minél nagyobb mozgásteret, mozgásfejlesztő játékokat, melyek használata során gyakorolják az egyes mozgásformákat, fejlődik mozgáskoordinációjuk, harmonikussá válik a mozgásuk.

8. Tanulás

A kisgyermekkorban a tanulás színterei a természetes élethelyzetek: a gondozás és a játék, a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység és kommunikáció. A tanulás formái: utánzás, spontán játékos tapasztalatszerzés, a kisgyermeknevelő-gyermek interakcióból származó ismeretszerzés és szokáskialakítás.

VIII. EGÉSZSÉGMEGŐRZÉS, MINT BÖLCSŐDEI FELADAT

Levegőzés

Időpontját, mértékét az évszaknak és az időjárási viszonyoknak, valamint a gyermek életkorának megfelelően kell megválasztani. A gyermekeket lehetőség szerint minden nap levegőztetjük (délelőtt, délután). Mellőzhető: kánikulában, esőzés, erős havazás, nagy erejű szél, sűrű köd, rendkívüli hideg esetén.

Egészség

A bölcsődénk figyelemmel kíséri a védőoltásokat, melyet a bölcsődeorvosnak a gyermek egészségügyi törzslapon nyilván kell tartani. Gondot kell fordítani a vitamin-és ásványi anyag kellő mennyiségű bevitelére, melyet úgy biztosítunk bölcsődénkben, hogy napi szinten kínálunk a gyermekeknek gyümölcsöt.

Élelmezés

A korszerű csecsemő-és kisgyermek táplálási elveket kell figyelembe venni, úgy hogy a táplálék: - mennyiségileg elegendő és minőségileg helyes összetételű legyen, - a higiénés követelményeknek megfelelő - megfelelő konyhatechnikai eljárásokkal elkészített és élvezhető legyen. - az ÁNTSZ által elfogadott, szerződött főzőkonyháról kell az ételeket szállítani.

Az étkeztetés

Az étkeztetést melegítő konyhával látjuk el. A konyhánk HACCP engedéllyel rendelkezik, és ennek megfelelően működtetjük. Napi négyszeri étkezést biztosítunk a gyermekeknek.

Gyermekfogászati prevenció

A gyakorlatként alkalmazott korszerű étkezési szabályok, a cukorfogyasztás csökkentése, a rágásra nevelés és az édes italok helyetti vízzadás már önmagukban is fogászati prevencióként szolgálnak. A szokáskialakítás céljából a bölcsődei gyermekcsoportokban 2 éves korban kell

elkezdeni a szájöblítés bevezetését, ennek folytatásaként néhány hónapos gyakorlás után a fogkrém nélküli, majd az óvodába történő átmenet környékén a borsónyi fluoridos gyermekfogkrémmel végzett fogmosást.

Parajdi só fal és só homokozó

A csoportszobában só fal, csoportszobán kívül pedig só homokozó várja a gyermekeket, ezzel is erősítjük az immunrendszerüket. A só homokozóban, miközben a gyerekek játszanak és lapátolják a sót, felkavarják az apró só szemcséket, melyek a légutakba kerülve fejtik ki kedvező hatásukat.

IX. SZEMÉLYI ÉS TÁRGYI FELTÉTELEK

Személyi feltételek

Dolgozó	Képesítés
Bölcsődevezető	A jogszabályban előírtak szerinti végzettség
Kisgyermeknevelők	Csecsemő- és kisgyermeknevelő végzettség
Bölcsődei dajka	Bölcsődei dajka tanfolyam
Gyermekorvos	Gondozó-nevelő munkát segítő alkalmazott (megbízási szerződéssel)

A bölcsődében dolgozó kisgyermeknevelők okleveles, tapasztalt szakemberek, ezáltal biztosítják a kisgyermekek széleskörű ismeretterjesztését, nevelését, gondozását. Többen közülük egészségügyi érettségivel rendelkeznek, ezért még nagyobb figyelmet fordítunk az egészséges életmód kialakítására. A dolgozók részére házi továbbképzéseket szervezünk (pl. elsősegélynyújtás), hospitálás az óvodai kiscsoportokban. A bölcsődevezető az ELTE TÓK Csecsemő- és kisgyermeknevelő BA szakán végzett és több kisgyermeknevelő is főiskolai tanulmányokat folytat. Minden évben továbbképzési terv készül az akkreditált továbbképzéseken való részvételről. A bölcsődei csoportban dolgozó kisgyermeknevelők számára támogatjuk a miniszteri utasításban előírt kreditpontok megszerzésének lehetőségét.

Tárgyi feltételek

- 4 jól felszerelt tágas csoportszoba (parajdisó-falakkal)
- 2 gyermekfürdőszoba (3 mosdóval, 3 WC-vel, 1 zuhanykabinnal, 1-2 pelenkázóval)

- 2 gyermek öltözőrész (minden gyermeknek külön szekrénye van, ahová elhelyezhetik a váltóruhát, illetve cipőt)
- 1 só-szoba, somokozóval, só-fallal
- Öltöző, mosdó a felnőttek részére
- Vezetői/gazdasági iroda
- Babakocsi tároló
- Mosoda
- Tároló
- Takarítószer raktár
- Melegítőkonyha-étkező: A 1 éven felüli gyermekek ételmezésével kapcsolatos táplálkozástudományi és higiénés szabályok alapján a bölcsődében elegendő a melegítő konyha létesítése.
- Konyhához kapcsolódó helységek (kukatároló, szélfogó (ételszállításra), kamra, gazdasági bejárat)

X. A BÖLCSŐDE JÁTÉKKÉSZLETE

Egészségügyi szempontból:

- könnyen tisztítható, fertőtleníthető,
- balesetet nem okozható

Pedagógiai szempontból:

- minden játéktevékenységhez van megfelelő játék (manipuláció)
- színe, nagysága, formája iránt érdeklődő legyen a gyermek,
- több fajta tevékenységre használhatóak,

- nemek közti egyenlőség elvének betartása (pl. a kislányoknak is van autó, a fiúknak is baba)
- igényes, minőségben és esztétikailag is,
- fokozott használatra számítva készültek.

Elhelyezés:

- játékpolcon
- tárolóedényben (vödör, kosár)
- kisgyermeknevelő által elérhető polcon (pl: felügyeletet igénylő játékok)

Alapjátékok:

- játzókendők,
- babák,
- labdák,
- képeskönyvek,
- mozgásfejlesztők,
- építőjátékok,
- hordó-kockasarak
- ceruza, gyurma, zsírkréta,
- autók,
- szerepjáték kellékei
- homokozó formák
- csúszdák,
- tornaszobai eszközök

XI. Ünnepeink, hagyományaink, programok

A bölcsőde hagyományainak ápolása, ezek fejlesztése és bővítése, valamint a bölcsőde jó hírnevének megőrzése, öregbítése, a bölcsődeközösség minden tagjának joga és kötelessége. A hagyományok ápolásával kapcsolatos feladatokat, továbbá az ünnepélyekre, megemlékezésekre, rendezvényekre (télapó, karácsony, farsang, anyák napja, gyereknap stb.) vonatkozó időpontokat, valamint a szervezésért felelősöket a nevelőtestület az éves munkatervben határozza meg. Az ünnepélyek megszervezésében a csoport kisgyermeknevelői, és a technikai dolgozók egyaránt részt vesznek.

Fürge talpak torna

Bölcsődéseink számára heti rendszerességgel „fürge talpak torna” működik, ami 2 éves kortól 3 éves korig, az óvodai mozgásfejlesztést megelőzve a kisgyermeknevelők bevonásával zajlik. A torna játékos, zenés, éneklős, vidám foglalkozás az óvoda tornatermében, melynek

időtartama 30-40 perc. A torna elemei közé tartozik a bábbal való bemutatkozás, labdajátékok, buborékfújás, futógyakorlatok.

Zenebölcsi

Zenepedagógus vezetésével, szintén heti rendszerességgel zajló foglalkozás, melynek célja, hogy a közös játék során a kicsik megérezzék, hogy a ritmus, a dallam, a szöveg, a mozgás, a hangszerek egymással szoros kapcsolatban vannak.

Szülőkkel közös családi programok

Ilyen pl. a mikulás ünnepség, az anyák napja, vagy az évente 1-2 alkalommal megrendezésre kerülő családi nap, vagy kirándulás, ahol a gyermekek és szüleik, valamint a kisgyermeknevelők közösen töltik idejüket.

XII. Dokumentáció

Kisgyermeknevelők által vezetett dokumentáció

- csoportnapló naponta
- a gyermekekről vezetett napi jelenléti kimutatás
- bölcsődei gyermek egészségügyi törzslap, fejlődési lappal együtt (negyedévente vezetve)
  - családlátogatásról feljegyzés
  - percentil tábla
- fejlődési napló (negyedévente vezetve)
- üzenő füzet (kéthetente vezetve)

Tartalmazza a szülők adatait, elérhetőségét, a beszoktatás folyamatát és nyomon követi a gyermek fejlődését a fejlődési napló szempontjai alapján, negyedévente, valamint a házirendet.

Bölcsődevezető által vezetett dokumentációk

- Nyilvántartás (Gyvt.138§ (1)-(2), 139.§)
A bölcsődébe járó gyerekek személyi adatait tartalmazza lakcímmel együtt, a szülők személyi adataival és elérhetőségével. A kitöltésre az első intézményben töltött napon kerül sor.
- Szülői nyilatkozat a tájékoztatási kötelezettség megtörténtéről 1997. évi XXXI. Tv. 33. § (2)
- Bölcsődei jelentés - havi statisztika -
  1. Tartalmazza a bölcsőde működési formáját, férőhelyszámát, az ellátási napokat, a jelenlévők és a hiányzók számát, és a gondozási napok számát.
- 328/2011. (XII.29) Korm. rendelet
  1. számú melléklet - Térítési díj fizetés dokumentálása a ... évben
  2. számú melléklet – Az ellátási napokon az ellátást igénybe vevők jelen- vagy távollétének dokumentálása
  4. számú melléklet – A gyermekétkeztetés igénybevételének dokumentálása
- Hatósági bizonyítvány a 3 vagy több gyerekes illetve tartósan beteg gyereket nevelő családok étkezési térítési díj kedvezményéhez
- Ingyenes étkezés
- Kérelem, étkezési támogatáshoz
- heti étrend (bölcsődeorvossal, gazdasági ügyintézővel vagy élelmezésvezetővel)
- fertőző betegségekről történő kimutatás
- tetvességi nyilvántartás
- költségvetés (gazdasági ügyintézővel)
- munkaköri leírások
- dolgozók szabadságának nyilvántartása
- dolgozók jelenléti kimutatása
- személyi anyagok vezetése
- Dolgozók „Egészségügyi Nyilatkozat és vizsgálati adatok” c. dokumentum
- Beutalás munkaköri alkalmassági vizsgálatra
- dolgozó nyilatkozata arról, hogy nem folyik ellene gyermekbántalmazás miatt eljárás 1997. évi XXXI. Tv. 15. § (8)

- dolgozók továbbképzési kötelezettsége teljesítésének nyilvántartása
- élelmezés egészségügyi minimum tanfolyamok nyilvántartása
- kis- és nagy értékű eszközök nyilvántartása (leltár)
- munkavédelmi napló vezetése
- szakmai program készítése
- éves munkaterv, munkatervi beszámolók készítése
- szabályzatok készítése és felülvizsgálata
- Központi Elektronikus Nyilvántartási Rendszer (KENYSZI). A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények ágazati azonosítójáról és országos nyilvántartásáról szóló 226/2006. (XI. 20.) Korm. rendelet módosítása.

Bölcsődeorvos által vezetett nyilvántartások, dokumentumok

- Bölcsődei gyermek-egészségügyi törzslap (negyedévente vezetve)
- heti étrend (együtműködés az illetékes szakemberekkel)
- az élelmezés ellenőrzése szakszerűség illetve higiénés szempontból

Panaszkezelés

A gyermek ellátásával kapcsolatos észrevételüket szívesen fogadjuk. Panasz esetén forduljanak bizalommal a kisgyermeknevelőkhöz. Amennyiben nem kapnak érdemi segítséget, úgy azt jelezzék az intézmény vezetőjének szóban vagy írásban.

Az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok

Az ellátottak általános jogai

A szociális szolgáltatások során az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani.

A Narancsliget Bölcsőde a működését oly módon végzi, hogy figyelemmel legyen az ellátást igénybe vevőket megillető alkotmányos jogok maradéktalan és teljes körű tiszteletben tartására. Az ellátást igénybe vevőt megilleti személyes adatainak védelme, valamint a magánéletével

kapcsolatos titokvédelem. Az együttműködés és az igénybevételi eljárás során különös figyelmet kell fordítani arra, hogy az ellátást igénylő adataihoz csak az arra jogosult személyek férjenek hozzá. A vezető köteles biztosítani, hogy a gyermekekkel kapcsolatos dokumentációkhoz illetéktelen személy ne férhessen hozzá. A dokumentumokat elvinni csak indokolt esetben lehet. Amennyiben az ellátottat bármilyen sérelem éri, szülője, törvényes képviselője panasszal élhet.

A szociális szolgáltatást végző jogai

A bölcsődével munkaviszonyban álló személyek esetében biztosítani kell, hogy a munkavégzéshez kapcsolódó megbecsülést megkapják, tiszteletben tartásuk emberi méltóságukat és személyiségi jogaikat, munkájukat elismerjék, valamint a munkáltató megfelelő munkavégzési körülményeket biztosítson számukra.

Jelen szabályzatot a Narancsliget Bölcsőde nevelőtestülete készítette a Szülői Szervezet egyetértésével.

A szabályzatot a bölcsődevezető és a fenntartó elfogadta, jóváhagyta.

Szigetszentmiklós, 2019. szeptember 01.

Fenntartó

Bölcsődevezető